

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

Iphondo leMpuma Kapa: Isebe leMfundo
Provinsie van die Oos Kaap: Departement van Onderwys
Porafensie Ya Kapa Botjhabela: Letapha la Thuto

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2025

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V1 NASIENRIGLYN

PUNTE: 80

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 10 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP			
ASSESSERINGSRIGLYNE			
• Spel- en taalfoute word NIE gepeenaliseer NIE omdat die fokus op begrip is. • Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word daardie vreemde woorde geïgnoreer (toegedruk). Indien die antwoord sonder daardie vreemde woorde sinvol in Afrikaans is, word die kandidaat NIE GEPENALISEER NIE. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, is dit aanvaarbaar. • By oop vrae word geen punt toegeken vir JA/NEE, EK STEM SAAM / EK STEM NIE SAAM NIE nie. Die rede/motivering verdien die punt. • Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede/motivering verdien die punt. • Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat gee 'n volsin, is dit korrek MIT die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word. • Wanneer TWEE/DRIE feite vereis word en 'n reeks word gegee, sien SLEGS die eerste TWEE/DRIE na – eers horisontaal en dan vertikaal. • Aanvaar dialektiese variasies. • Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem EN/OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae. • Of soortgelyk aan bogenoemde beteken 'n sinoniem van die voorgestelde antwoord op die nasienriglyn.			
VRAAG 1			
TEKS A: WÊRELD SE LANGSTE EN KORTSTE VROU ONTMOET MEKAAR VIR TEE			
[Verwerkte teks]			
VRAAG	ANTWOORD	VLAK	PUNT
1.1	Hulle het die twintigste jaarlikse Guinness Wêreldrekorddag gevier.	1	1
1.2	Beide is lief vir/hou van mode en selfversorging .	1	2
1.3	Dit is nie bewys nie, maar slegs Rumeysa se opinie. (Of soortgelyk)	3	1
1.4	Sy het die wêreld se langste vrou gesien.	2	1
1.5	• Sy het in die Guinness Wêreldrekordboek verskyn. • Sy het bekend geraak as gevolg daarvan. • Sy het die titel gewen en dit het haar gehelp om vrede te maak met die geboelie en lelike woorde oor die jare. • Dit het deure vir haar oopgemaak. • Daardeur het sy nog meer titels gewen. • Nadat sy die titel gewen het, is sy in 'n posisie om bewustheid vir haar kondisie (<i>Weaver-sindroom</i>) te skep. <i>Enige gepaste relevante antwoord.</i>	4	1

1.6	- Dit is belangrik om ALLE mense te respekteer, ongeag hulle voorkoms. 'n Mens kan sulke mense se gevoelens seermaak indien jy onvriendelik is. 'n Mens kan sulke mense emosionele skade berokken as jy lelik met hulle is. - Hulle kry reeds swaar; vriendelikheid mag dalk 'n verskil maak (<i>Of soortgelyk</i>)		4	1
1.7	"seldsame" (<i>Leerder word nie gepenaliseer as woord nie tussen aanhalingstekens is nie.</i>)		2	1
1.8	Sy het soos 'n kind vasgevang in 'n volwassene se liggaam gevoel. Sy is geboelie. Lelike aanmerkings is teenoor haar gemaak. Sy moes tuisonderrig ontvang (weens haar lengte).		1	1
1.9	1.9.1	Figuurlik	3	1
	1.9.2	Haar wêreldtitels maak dit vir haar makliker/beter om die slegte dinge (geboelie, ens.) te aanvaar /te verwerk. (<i>Of soortgelyk</i>)	3	1
1.10	Stereotipering		3	1
1.11	- Sy kan dit van haar huis/ enige plek af doen. - Sy hoef nie na haar werk te reis nie. - Dit is oor die algemeen 'n goeie beroep, want tegnologie word al belangriker in die hedendaagse lewe. - Sy kan baie geld verdien. - Daar is baie geleenthede in daardie veld. (<i>Enige EEN of soortgelyk</i>)		4	1
1.12	- Hulle het 6 sitplekke vir haar platgeslaan/aan haar afgestaan. - Hulle het die sitplekke afgeskort. - Hulle het 'n draagbaar oor die 6 sitplekke geplaas. (<i>Enige TWEE</i>)		1	2
1.13	Mense was nuuskierig oor haar op die vlug na Silicon Valley, maar sy het nie toegelaat dat dit haar ontstel nie. Sy het eerder daarop gefokus om dit te geniet. (<i>Of soortgelyk</i>)		3	1
1.14	- Rumeysa Gelgi het oormatige beengroei en Jyoti Amge vertraagde beengroei. - Rumeysa Gelgi se bene het te vinnig gegroei/ontwikkel en Jyoti Amge se bene het te stadig gegroei/ontwikkel.		3	1
1.15	Indië		1	1

1.16	Dit is ONWAAR, want die afwyking kom slegs by 1 uit elke 25 000 geboortes voor.	3	1
1.17	- Sy leef met gewrigspyn. - Sy sukkel om trappe te klim. - Sy kan nie alles bykom nie (moet hulp vra). (Enige TWEE)	1	2
1.18	Ten spyte van haar klein postuur/gebrek aan lengte het sy 'n bekende model/aktrise/media sensasie geword.	3	1
1.19	- Jy moet nooit opgee nie. - Jy moenie toelaat dat jou voorkoms jou terughou in die lewe nie. - Bly positief. - Maak die beste van 'n slegte situasie. (Enige EEN of soortgelyk)	4	1
1.20	Ja. - Dit moet moeilik wees om elke dag met jou andersheid saam te leef. - Mense is wreed en maak altyd grappies oor opvallende verskille. - Hulle het groter uitdagings as ander mense. OF Nee. - Hulle is altwee innerlik sterk en maak die meeste van hul andersheid. (Enige EEN of soortgelyk)	4	1
TEKS B: PANIEKAANVALLE AAN DIE TOENEEM IN SUID-AFRIKA [verwerk uit Sadag Grafika 24]			
1.21	Meer	3	1
1.22	In die teks word genoem dat 'n paniekaanval 4 tot 6 minute duur.	3	1
1.23	Vermý	3	1
1.24	Die bron is aangedui, naamlik Grafika 24. Grafika 24 is 'n vertroude en bekende bron.	2	1
1.25	Die posisie waarop sy sit – ineengekrimp Haar hande wat saamgekleem word Dit lyk asof sy bewe Sy lyk angstig (Enige EEN of soortgelyk)	3	1
1.26	Ja. - Alles is baie goed visueel voorgestel. - Daar is baie prente - Daar is 'n prent oor elke simptoom - Min woorde	4	1
TOTAAL AFDELING A:			30

AFDELING B: OPSOMMING**Nasien van die opsomming**

Die nasien van die opsomming word gebaseer op die insluiting van die relevante feite soos deur die teks voorgeskryf. Die opsomming moet soos volg nagesien word:

- **Puntetoekenning:**
 - o 7 punte vir 7 feite (1 punt per feit)
 - o 3 punte vir taal
 - o Totaal punte: 10
- **Toekenning van taalpunte as leerders nie woordeliks aangehaal het nie:**
 - o 1–3 korrekte feite: 1 punt
 - o 4–5 korrekte feite: 2 punte
 - o 6–7 korrekte feite: 3 punte

(Indien selfs net één van die feite 'n direkte aanhaling is, ignoreer hierdie kategorie en beoordeel volgens die volgende kategorie.)

- **Toekenning van taalpunte as leerders woordeliks aangehaal het:**
 - o 6–7 korrekte aanhalings: geen punte vir taal word toegeken nie
 - o 4–5 korrekte aanhalings: maksimum 1 punt vir taal word toegeken
 - o 2–3 korrekte aanhalings: maksimum 2 punte vir taal word toegeken
 - o **Toegewing:** Indien die kandidaat 6 of 7 korrekte feite het, maar een daarvan is 'n direkte aanhaling, kry die kandidaat 6 of 7 punte vir die 6 of 7 feite en 3 punte vir die taal. Die kandidaat kry in hierdie geval dus 9/10 of 10/10 vir die opsomming.
 - o Indien die kandidaat slegs één korrekte feit gee en daardie feit is 'n direkte aanhaling, verdien die kandidaat net 1 punt vir die feit (aanhaling) en geen punte vir taal nie.
 - o 'n Direkte aanhaling is woord vir woord. Indien een woord uitgelaat of omgeruil is, is dit nie 'n direkte aanhaling nie.

LET WEL:**Getal woorde:**

- o Nasieners moet die getal woorde verifieer.
- o Geen punte word afgetrek indien die leerder nalaat om die getal woorde wat gebruik is, aan te dui of verkeerd aandui nie.
- o Indien die maksimum getal woorde (70 woorde) oorskry word, moet die nasiener VYF woorde ná die 70-woordegrens aan lees en nasien. Ignoreer die res van die opsomming.

VRAAG 2: SO BEREIK EK MY DOELWITTE	
[Verwerk en aangepas uit verskeie tekste]	
DIREKTE AANHALING	EIE WOORDE
Ons almal het doelwitte en is soms onseker hoe om dit te bereik. Hier is wenke wat jou kan help om jou doelwitte 'n realiteit te maak.	
Dis belangrik om realistiese, eenvoudige doelwitte te stel. Pleks van om druk op jouself te plaas om van 'n D- na 'n A-simbool in 'n vak te beweeg, mik na iets meer realisties soos om 'n goeie punt te kry. Die volgende stap is om pen en papier te gryp. Skryf neer wat jy weekliks gaan doen om jou doelwit te bereik. Dit sal jou help om konstant aan jou doelwit te werk.	1. Stel realistiese, eenvoudige doelwitte. 2. Jy moet neerskryf wat jy weekliks gaan doen om jou doelwit te bereik.
'n Goeie manier om te verseker jy gaan jou doelwit bereik, is deur 'n lysie name neer te skryf van mense wat jou sal ondersteun. Dis soveel makliker om jou doel te bereik as jy die nodige hulp het. Om jou gemotiveerd te hou, soek iemand wat dieselfde doelwit bereik het as wat jy in gedagte het. Hierdie rolmodel kan vir jou goeie advies en terugvoering gee.	3. Maak 'n lysie van mense wat jou sal ondersteun. 4. Kry/vind/soek iemand wat reeds dieselfde doelwit bereik het./ Soek iemand wat vir jou goeie advies/ terugvoering oor jou beoogde doelwit kan gee.
Bly op hoogte van jou vordering deur die stel van onthounotas en alarms. As jy byvoorbeeld vir 'n motor spaar, moet jy 'n manier vind om jou maandeliks daaraan te herinner om op 'n sekere dag van die maand van jou sakgeld weg te sit. Hou jou doelwit lewend deur 'n visualiseringsbord te maak. Plak dit iewers op waar jy dit daaglik kan sien. Struikelblokke, moedeloosheid en twyfel gaan altyd daar wees – dit is dus uiters belangrik om gefokus te bly.	5. Hou tred van jou vordering deur die stel van onthounotas en alarms. 6. Maak 'n visualiseringsbord./ Plak die visualiseringsbord op waar jy dit elke dag kan sien. 7. Bly gefokus (op jou doelwit).
(53 woorde)	
TOTAAL AFDELING B: 10	

AFDELING C: TAAL		
ALGEMENE NASIENRIGLYNE		
• Spelling: - o Eenwoord-antwoorde word as korrek aanvaar selfs al is die spelling verkeerd. Die fout mag net nie die betekenis van die woord verander nie. Waar woordstrukture getoets word, moet dit korrek gespel word. - o By volsin-antwoorde word verkeerde spelling slegs gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur is wat getoets word. - o Waar afkortings getoets word, moet die leestekens korrek wees. - o Aanvaar fonetiese spelling van woorde waar (<i>sp</i>) nie as vereiste aangedui is nie. Indien die fonetiese spelling die sinsbetekenis verander, word dit nie aanvaar nie. • Sinstrukture moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word volgens die instruksies. • Aanvaar die letter wat met die korrekte antwoord ooreenstem OF die antwoord wat volledig geskryf word vir meervoudigekeuse-vrae.		
VRAAG 3		
TEKS D: ADVERTENSIE		
[Verwerkte teks]		
VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.1	• Mense wat van kunstefeeste hou • Mense wat van musiek hou • Mense wat van kuns hou • Mense wat van boeke hou	1
3.2	Dit beteken ontspan en geniet jouself.	1
3.3	Mense het lank daarvoor (die Innibos-fees) gewag (Of soortgelyk)	1
3.4	Die datum is in vetdruk Dit is in hoofletters Dit is groot geskryf	1
3.5	• Dit trek die leser se aandag. • Dit wys die kunstenaars wat gaan optree.	1
3.6	jou	1
3.7	• A • daar baie nuwe produksies is	1
3.8	waaruit	1
3.9	sanger	1
3.10	• Jy kan hulle kontak op hulle webwerf • Plaas kolpunt vir 'n tweede opsies https://www.innibos.co.za	1
		[10]

VRAAG 4		
TEKS E: STROKIESPRENT		
[Google images: Meester deur Danie Cronjé]		
VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.1	Uitroepsin	1
4.2	B teleurgesteld	1
4.3	- Die stofwolkies onder sy voete - Wolkies wat by sy mond uitkom – wys hy is uitasem - Sy voete is in die lug met (wolkies daarom)	2
4.4	Neelsie is nie klaar gepraat nie <i>(Of soortgelyk)</i>	1
4.5	- Hy loop in die teenoorgestelde rigting - Hy het 'n visstok	2
4.6	Ja. - Ek was ook al laat vir skool - Ek het ook al omgedraai as die klok gelui het Nee. - Ek is nie so onverantwoordelik nie - Ek kom nie laat vir skool nie <i>(Enige gepaste relevante antwoord)</i>	1
4.7	- Neelsie sê dat hy buitendien gestraf gaan word. - Neelsie sê hy gaan buitendien gestraf word.	1
4.8	Daar is slegs spraakborrels.	1
		[10]

VRAAG 5.1**TEKS F: ARTIKEL**[Verwerk uit *Huisgenoot*, 18 Maart 2025]

VRAAG		ANTWOORD	PUNT
5.1	5.1.1	kok-ke-rot-te kok/ke/rot/te kok ke rot te (<i>Enige EEN. Die verdeling moet volledig wees.</i>)	1
	5.1.2	in	1
	5.1.3	Hy het letterlik aan die lewe vasgeklou . (vasgeklou = een woord)	1
	5.1.4	randjie (<i>sp</i>)	1
	5.1.5	visserman	1
	5.1.6	Hy is deur 'n skeepskaptein gesien en gered.	1
	5.1.7	twaalf (<i>sp</i>)	1
	5.1.8	verder (<i>sp</i>)	1
	5.1.9	piepklein (<i>sp</i>)	1
	5.1.10	Hy is na 'n hospitaal gebring om vir ontwatering behandel te word .	1
	5.1.11	Die trane het gevloei toe hy met sy familie herenig is .	1
	5.1.12	kompleks	1
	5.1.13	lank	1
	5.1.14	Ma was die kinders se vuil klere. Die kers se was het op my tafel gedrup. Die was in jou oor kan jou gehoor belemmer. Daar is baie beelde wat van was gemaak is in die museum.	1

VRAAG 5.2			
TEKS G: PRENT			
[Bron: clipart-library.com]			
VRAAG		ANTWOORD	PUNT
5.2	5.2.1	biblioteek (Aanvaar spelling van fonetiese uitspraak)	1
	5.2.2	Die meisie sit elke naweek doodstil op die stoel.	1
	5.2.3	Die seun kies nooit 'n boek oor vliegtuie nie . Die seun kies nie altyd 'n boek oor vliegtuie nie .	1
	5.2.4	hoofstukke (<i>sp</i>)	1
	5.2.5	geverfde (<i>sp</i>)	1
	5.2.6	goeie	1
			[20]
		TOTAAL AFDELING C:	40
		GROOTTOTAAL:	80